

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут Педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація і керівництво закладами дошкільної освіти

Рівень вищої освіти: перший(бакалаврський)

Освітня програма: Дошкільна освіта

Спеціальність: А2 Дошкільна освіта

Галузь знань: А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Організація і керівництво закладами дошкільної освіти
Викладач	Кандидат педагогічних наук, доцент Недільський Степан Андрійович
Контактний телефон викладача	0672845995
E-mail викладача	stepan.nedilskyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації за розкладом

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна «Організація і керівництво закладами дошкільної освіти» вивчається студентами спеціальності «Дошкільної освіти» на четвертому курсі у восьмому семестрі після вивчення нормативних професійно-орієнтованих дисциплін, зокрема курсу «Дошкільна педагогіка», і присвячена ознайомленню з управлінням ЗДО в системі дошкільної освіти України. До змісту даного курсу включені знання з різних областей наук: педагогіки, психології, політології, менеджменту. Майбутні вихователі ЗДО знайомляться з основами менеджменту освіти, сучасним станом і проблемами організації та керівництва закладами дошкільної освіти в Україні. В основі побудови навчальної дисципліни покладено проблемно-дослідницький підхід до організації пізнавальної діяльності студентів, формування та розвиток управлінських компетентностей.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета курсу: забезпечити оволодіння студентами спеціальності «Дошкільна освіта» системою теоретичних знань та основними практичними вміннями і навичками організації та керівництва дошкільною освітою на рівні ЗДО.

Завдання викладання дисципліни:

- ознайомити студентів із засадами державної політики в галузі освіти на основі вивчення сучасного стану і нормативно-правової бази, як основи у практичній діяльності усіх учасників освітнього процесу ЗДО, проаналізувати основні поняття нормативно-правової бази дошкільної освіти;
- з'ясувати структуру та функції органів управління освітою України на різних рівнях;
- усвідомити закономірності і принципи організації та керівництва освітнім процесом у ЗДО;
- розкрити ключові поняття і визначення Закону України «Про дошкільну освіту», «Положення про заклад дошкільної освіти» щодо управління в ЗДО.

У процесі вивчення дисципліни студенти повинні :

- розвивати у себе здатність до управління діяльністю закладу дошкільної освіти;
- оволодівати вміння планувати та аналізувати діяльність дошкільного закладу;

- вчитися організовувати та проводити педагогічні ради, методичні заходи у ЗДО.
- формувати комунікативні уміння, зокрема взаємодії з керівництвом закладу, колегами, батьками, громадськими організаціям.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Програмні компетентності (ОП-2020 р.)

- КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- КС-10. Вміння складати індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.
- КС-17. Здатність нести відповідальність за 8 прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.
- КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

Програмні результати навчання (ОП-2020 р.)

- ПР-05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.
- ПР-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.
- ПР-08. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.
- ПР-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.
- ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16

семінарські заняття / практичні / лабораторні	20
самостійна робота	54

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	012 Дошкільна освіта	4	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Організація і керівництва закладами дошкільної освіти як навчальна дисципліна і як наука.	2		4
Тема 2. Дошкільна освіта України як система та як об'єкт дослідження. Законодавче та нормативно-методичне забезпечення діяльності ЗДО України на сучасному етапі.	2	2	6
Тема 3. Структура, повноваження органів управління освітою в Україні на всіх рівнях.	2		5
Тема 4. Організація і керівництво методичною роботою в системі дошкільної освіти України.	2		4
Тема 5. Організація і керівництво ЗДО. Організаційно-правові засади створення та управління ЗДО. Директор закладу дошкільної освіти. Наказ директора ЗДО як форма управління.	2	6	8
Тема 6. Організація освітнього процесу в ЗДО.	2	2	7
Тема 7. Педагогічна рада як колегіальний орган управління у ЗДО.		2	6
Тема 8. Планування роботи ЗДО.	2	2	4
Тема 9. Методична робота в закладах дошкільної освіти		2	4
Тема 10. Контроль та облік роботи ЗДО.	2	2	4

Тема 11. Робота з документами в ЗДО		2	2
ЗАГ.:	16	20	54

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf Вид контролю: залік Підсумкова оцінка (за роботу на практичних заняттях) – макс. 70 балів. Тестування (КТР) – макс. 30 балів. Разом – 100 б.
Вимоги до письмових робіт	Виконання письмових завдань, поданих до планів практичних занять, є обов'язковим складником підготовки до заняття і оцінюються додатково. Письмові роботи повинні виконуватися самостійно й перевірятись під час практичного заняття. Здобувачі ВО виконують контрольну роботу у формі тестування, яке розміщене на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua (для денної – на занятті, для заочної – за 10 днів до початку сесії)
Семінарські/практичні заняття	Практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з курсу, комунікації відповідно до сформульованих завдань, складання презентацій та творчих завдань. Попередня підготовка до розгляду питань, активна участь під час обговорення, обов'язкове виконання усіх завдань. Оцінка за такі заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	Обов'язкова присутність на заняттях. Активність упродовж семестру, відвідування або відпрацювання усіх практичних занять протягом двох тижнів з моменту пропуску заняття або отримання незадовільної оцінки на занятті. Оцінки за поточне тестування, відповіді на практичних заняттях, виконання контрольної роботи та завдань на самостійне опрацювання. Мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового контролю – 25 з 50 балів.
Підсумковий контроль	Залік – оцінюється за 100 б. шкалою

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на
--

джерела (з урахуванням вимог до виду роботи)

Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності відповідно до Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09-1.pdf> – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку закладу вищої освіти (ЗВО) інших видів політики, передбачених нормативними документами, що регулюють освітній процес у ЗВО.

Під час моделювання різних форм роботи слід надавати посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

У випадку порушення норм академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Відвідування занять. Обов'язкове. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Неформальна освіта: Згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf> зараховуються результати неформальної освіти в залежності від кількості годин та тем, які повинні відображати матеріал практичних занять. Наприклад, 2 години, які були отримані в результаті неформальної освіти зараховуються як одне практичне заняття з відповідної теми.

Обов'язковою умовою визнання результатів неформального навчання здобувача в рамках вибіркової складової освітньої програми є відповідність цих результатів рівню освіти, на якому реалізується освітня програма.

8. Рекомендована література

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%8>
2. Закон України Про освіту. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017.№ 38-39, ст.380.Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Закон України Про дошкільну освіту. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001. № 49, ст.259. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
4. Положення про дошкільний навчальний заклад. Затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003 р., N 305. (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27 січня 2021 р. № 86). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86->

5. Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція. Наказ МОН № 33 від 12.01.2021 року. <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/79142>
6. Порядок організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-2019-%D0%BF>
7. Примірне положення про методичний кабінет закладу дошкільної освіти. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 року. №372. Режим доступу: <http://ru.osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/60597/>
8. Примірна інструкція з діловодства у дошкільних навчальних закладах. Затверджена наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту 01.10.2012 . № 1059. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v1059736-12>
або: Вид-во «Світоч», 2012. 39 с.
9. Планування роботи закладу дошкільної освіти на рік. Лист МОН № 1/9-344 від 07.07.21 року. <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/83018/>
10. Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні. Лист МОН № 1/3845-22 від 02.04.22 року. (Методичні рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану (для засновників закладів, науково-педагогічних працівників ППО, директорів та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти). Додаток 1 до листа МОН від 02.04.2022 № 1/3845-22). <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/86206/>
11. Про методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти в літній період. Лист МОН № 1/6894-22 від 22.06.22 року. <http://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/86744/>
12. Щодо збереження мережі закладів дошкільної освіти та захисту прав їх працівників. Лист МОН № 1/6887-22 від 22.06.22 року. <http://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/86745/>
13. Про оптимізацію виконання заходів з підготовки закладів освіти до нового навчального року та опалювального сезону в умовах воєнного стану. Лист МОН № 1/8462-22 від 26.07.22 року. (ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ щодо порядку підготовки закладу освіти до нового навчального року та опалювального сезону з питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності. Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 26.07.2022 № 1/8462-22) <https://osvita.ua/legislation/other/86956/>
14. Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році. Лист МОН № 1/8504-22 від 27.07.22 року. <http://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/86993/>
15. Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році. Лист МОН № 1/12490-23 від 21.08.23 року. <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/89818/>
16. Щодо методичних рекомендацій до оновленого Базового компонента дошкільної освіти. Лист МОН № 1/9-148 від 16.03.21 року. <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/81519/>

17. Бенедисюк О. О. Організація роботи з наказами . 04.11.2013. Режим доступу: <http://ratadmin.gov.ua/upravlinnia-iustytisii-informuie/item/1241-organizaciya-roboty-z->

[nakazamy](#)

18. Дячковська Л. Наказ як управлінське рішення. Завуч. 2017. №21. С.4-8.
19. Інструктивно-методичні рекомендації «Про особливості організації діяльності закладів дошкільної освіти в 2018/2019 навчальному році». Додаток 1 до листа МОН України від 13.06.2018 № 1/9-386. Режим доступу: http://centr.cv.ua/wp-content/uploads/2018/06/LMON_1_9-386.pdf
20. Корпоративний дошкільний навчальний заклад — недалеке майбутнє. Режим доступу: <https://www.pedrada.com.ua/news/4161-qqn-17-m2-15-02-2017-korporativniy-doshklniy-navchalniy-zaklad-nedaleke-maybutn>
21. Методична робота в ДНЗ / Упоряд.: Л. А. Швайка. Х.: Вид. група «Основа», 2017. 304 с.
22. Сучасні вимоги до планування освітнього процесу в дошкільних навчальних закладах. Режим доступу: <http://www.ippro.com.ua/library/attachments/article/43/FF-10d.pdf>

Додаткова література

23. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Науковий керівник : А.М.Богущ Вихователь методист дошкільного закладу .Спец. випуск. К. 2012.
24. Бурова А., Долинна О., Низковська О. Планування освітнього процесу в сучасному дошкільному закладі. Дошкільне виховання, 2002. №11. С. 9.
25. Буряк Л. Сучасне планування освітнього процесу в дошкільному закладі. Інформаційно- методичний збірник. Біла Церква, КОППОК, №4 (42) 2004. С. 51-55.
26. Григораш В.В., Касьянова О.М., Мармаза О.І. Управління навчальним закладом : навчально-методичний посібник: у двох частинах. Ч.1. Х.: Веста: Вид-во «Ранок», 2003. 160 с.
27. Григораш В.В., Касьянова О.М., Мармаза О.І. Управління навчальним закладом : навчально-методичний посібник: у двох частинах. Ч.2. Х.: Веста, Вид-во «Ранок», 2003. – 152 с.
28. Довідник керівника дошкільного навчального закладу. Х.: Веста, Вид-во «Ранок», 2006. 440 с.
29. Дошкільна освіта в Україні: Нормативно-правове регулювання/ Упоряд. Л. Гураш, Т. Вороніна. К.: Вид. дім «Шкіл. світ», 2006. 120 с.
30. Дитячий садок: управління / Упоряд. Т. Вороніна. – К. : Ред. загальнопед. газ., 2005. 128 с.
31. Довідник керівника дошкільного навчального закладу / Авт.-уклад. Н. М. Курочка, А. Д. Середницька. Х. : Вид-во «Ранок», 2007. 456 с.
32. Інструктивно-методичний лист МОН України №1/9-434 від 01.10.2002 —Про планування освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі.
33. Карамушка Л. М. Психологія освітнього менеджменту : навч. посіб. / Л. М. Карамушка. К.: Либідь, 2004. С. 104 – 125.
34. Керівництво дошкільним навчальним закладом: Інформативно-методичні матеріали на допомогу керівникові дошкільного навчального закладу / Упор.: Н. Майор, Ю. Манилюк, М. Марусинець, О.Тимофєєва. Тернопіль: Мандрівець, 2008. 168 с.
35. Кравченко Ю.Г. Порадник керівника ДНЗ / Г.Ю. Кравченко, Н.Ф. Кугуєнко. Харків: Вид-во «Ранок», 2015. 192 с.
36. Кравченко Ю.Г. Контроль та аналіз діяльності дошкільного закладу. Керівникам і методистам / Г.Ю. Кравченко, Н.Ф. Кугуєнко . Х.; Вид-во «Ранок», 2016. 272с.
37. Кравченко Г.Ю., Кугуєнко Н.Ф. Метод проектів у розвитку якості дошкільної освіти. Х. Вид-во «Ранок», 2013. 176 с.
38. Крутій К.А. Планування роботи дошкільного закладу освіти: реалії та перспективи. Запоріжжя: ТОВ «ЛПІС.ЛІТД», 1999. 100 с.
39. Крутій К. Планування роботи дошкільного закладу освіти: проблеми, досвід,

пропозиції.

Запоріжжя: ТОВ — ЛПІС ЛТДІ, 2001. 176 с.

40. Крутий К., Маковецька Н. В. Управління дошкільним закладом освіти: організація контролю та керівництва. Запоріжжя: — ЛПІС ЛТДІ, 1999. 210 с.

41. Крутий К.Л. Моніторинг як сучасний засіб управління якістю освіти в дошкільному навчальному закладі : монографія. Запоріжжя : ТОВ «ЛПІС» ЛТД, 2006. 172 с.

42. Мармаза О.І. Інноваційні підходи до управління навчальним закладом. Х.: Видав. гр. «Основа», 2004. 240 с.

43. Мармаза О.І. Менеджмент в освіті: секрети успішного управління. Х.: Вид. група «Основа», 2005. 176 с.

44. Наказ Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії. Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7>

45. Настільна книга керівника ДНЗ. Частина 1/ Упор.: Курочка Н.М., Омеляненко Н.В.-Тернопіль: Мандрівець, 2008. 248с.

46. Настільна книга керівника дошкільного навчального закладу. / Упоряд: Омеляненко Н.В. Курочка Н.М. частина 3. Тернопіль : Мандрівець 2010. 336 с.

47. Організація освітнього процесу в дошкільних навчальних закладах у 2009 / 2010 навчальному році. Лист МОН України № 1/9-393 від 10.06.2009 р. // Практика управління закладом освіти. 2009. № 25.

48. Педагогічна рада. Ч.2/ Упоряд. Н. Мурашко. К.: Ред. загальнопед. газети, 2005. 128 с.

49. Педагогічні ради в ДНЗ / Упоряд.: Т. Т. Чала, Л. А. Швайка. Харків: Основа, 2007. 208 с.

50. Планування роботи в дошкільних навчальних закладах . Лист МОН України № 1/9-455 від 03.07.2009 р. // Практика управління закладом освіти. 2009. № 8. С. 99-101.

51. Пономаренко Т. О. Управління в системі дошкільної освіти (навчальний посібник) : (Гриф МОНмолодьспорту України (лист № 1/11-10733 від 23.11.10). Краматорськ : КЕГІ, 2012. 318 с.

52. Про посадові обов'язки працівників дошкільного закладу. Дошкільне виховання. 2002.

№ 12.

53. Про подолання проявів бюрократизму в освіті. Наказ МОН України № 297 від 17.05.2005 р. Освіта України. 2005. № 37.20 травня. С. 2.

54. Примірний статут дошкільного навчального закладу. Додаток до наказу Міністерства освіти і науки України 24.04.2003. N 257. Інформаційний збірник МОН України, 2003. №12. С.3-15.

55. Рекомендації щодо календарно-тематичного планування навчально-виховного процесу в ДНЗ. Методичні рекомендації ДНЗ «Дружба» м. Корсунь-Шевченківського. Режим доступу: <http://korsundruzhba.ck.ua/metodichna-br-skrin-ka/metodychni-rekomendatsii/173-rekomendatsii-shchodo-kalendarno-tematychnoho-planuvannia-navchalno-vykhovnoho-protsesu>

56. Референтна справа. Навчальний посібник / В. М. Варенко, О. В. Горбунова. К. : Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. 196 с. Режим доступу: https://pidruchniki.com/86996/dokumentoznavstvo/referentna_sprava
https://pidruchniki.com/87033/dokumentoznavstvo/narada_vidi_pidgotovka_provedennya

57. Селівакіна С. Нарада для всіх. Відкритий урок: розробки, технології, досвід, 2011. № 5. С.10-11.

58. Типове положення про методичний кабінет дошкільного навчального закладу. Затверджено Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.11.2010. № 1070. Режим доступу: <http://ru.osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/10413/>

59. Типове положення про атестацію педагогічних працівників. Затверджене наказом

Міністерства світи і науки України 06.10.2010 № 930 . Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1255-10>

60. Ткаліч Т.І., Степанова Д.В. Економіка дошкільного навчального закладу: навчально-методичний посібник. К.: Видавничий дім «Слово», 2016. 304 с.

61. Швайка Л.А. Інтерактивні методи організації педагогічних рад у ДНЗ. Х.: Вид. група «Основа», 2016. 192 с.

Викладач _____ Степан Недільський – канд. пед. наук, доцент кафедри ТМДСО